

Ο αντίκτυπος στην Κύπρο από τον βομβαρδισμό της «Έλλης» (Αύγουστος 1940) (Ιωάννης Μ. Μιχαλακόπουλος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

«Εμπρός διά μίαν νέαν ισχυροτέραν “Έλλην”»

Ο -εν Κύπρω- αντίκτυπος από τον τορπιλισμό του ελληνικού καταδρομικού (Αύγουστος 1940)

Για πολλούς Έλληνες είναι η πιο όμορφη ημέρα του χρόνου. Η πιο χαμογελαστή, η πιο γλυκερή. Το Πάσχα του Καλοκαιριού. Η κορωνίδα των Θεομητορικών Εορτών. Η Κοίμηση της Θεοτόκου. Αυτή την ημέρα των υψηλών συμβολισμών επέλεξε ο ιταλός επιβουλέας για να κορυφώσει τις προκλήσεις του απέναντι στην κυανόλευκο γείτονα. Ο «τορπιλητής» έδρασε άνανδρα και προσβλητικά σε όρους χρόνου και χώρου. Με τρόπο ύπουλο χτύπησε το ελαφρύ καταδρομικό «Έλλη» του ουδέτερου βασιλικού ναυτικού, την ώρα που αυτό εκτελούσε εθιμοτυπικά θρησκευτικά καθήκοντα μέσα στην αγκαλιά της Μεγαλόχαρης στο λιμάνι της Τήνου. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε το προανάκρουσμα της «επίσημης» επίθεσης της φασιστικής Ιταλίας στην Ελλάδα, που ακολούθησε στις 28 Οκτωβρίου 1940.

Η «Έλλη» των Ελλήνων

Υπογραμμίζεται ότι στη μεταξική Ελλάδα η είδηση αντιμετωπίστηκε με ψυχραιμία και χαμηλούς τόνους σε μια προσπάθεια να μη φανατιστεί η κοινή γνώμη. Συγκεκριμένα, στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων η εθνικότητα του αυτουργού δεν αποκαλύπτεται. Ανταυτού, χρησιμοποιείται η -εκτός εισαγωγικών- φράση “υπό αγνώστου υποβρυχίου” για να περιγραφεί με «επικοινωνιακή - διπλωματική ορθότητα» ο επιβουλέας. [1,4]

Εξ συνεχούς έκδοσης των 8 α' α-
σφραγισμένων ή δαφνοφόρων δόλων
της συντάξης ελευθερωμένης δια-
της παραλλήλου της α' Ελλάδας

'Ασύρματος

Παράρτημα (Παρασκευή)
16
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1940

‘Η Έλλας θρηνεί την άπώλειαν του πολεμικού της

Τò ἔγκλημα
κατά τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ναυτικοῦ

Τὸ ἔγκλημα αὐτὸ ἔγινεν ὅταν ὁ πολεμικὸς σκάφος ἡμετέρου πολεμικοῦ στόλου «Ἑλλη», ἐν ᾗ εἰρ-
οκετο ἡγκυροβολημένον καὶ ἐν μεγάλῃ σημασίᾳ, ἔ-
ξω τοῦ λιμένος τῆς νήσου Τήνου ἐβυθίσθη φλεγόμενον
παρὰ τὸν ἥρωϊσμόν τοῦ πληρώματος.

**ΕΤΟΡΠΙΛΙΣΘΗ ΧΘΕΣ
ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ “ΕΛΛΗ,”
ΥΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ
ἔξω τοῦ λιμένος τῆς νήσου Τήνου
ΕΒΥΘΙΣΘΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΝ
παρὰ τὸν ἥρωϊσμόν τοῦ πληρώματος**

Χθὲς τὴν πρωΐαν περὶ ὥ-
ραν 8.30, τὸ πολεμικόν
τὸς ἡμετέρου πολεμικοῦ
στόλου «Ἑλλη», ἐν ᾗ εἰρ-
οκετο ἡγκυροβολημένον
καὶ ἐν μεγάλῃ σημασίᾳ, ἔ-
ξω τοῦ λιμένος τῆς νήσου
Τήνου ἐβυθίσθη φλεγόμε-
νον παρὰ τὸν ἥρωϊσμόν τοῦ
πληρώματος.

**Κατὰ τοῦ «Ἑλλη» ἐρρίφθησαν
τρεῖς τορπίλλαι ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐπληξεν ἡ μία**

Πρωτοσέλιδο της ελλαδικῆς εφημερίδας «Ασύρματος» (16/08/1940)

Βέβαια, οι ομάδες των Ελλήνων δυτών - εμπειρογνομόνων άμεσα προσδιόρισαν

την ιταλική ταυτότητα του υποβρυχίου από τους αριθμούς μητρώου των τορπιλών. Ως ήταν αναμενόμενο, το σχετικό πόρισμα παρέμεινε στα «συρτάρια της Πολιτικής» για εύλογο χρονικό διάστημα. Παράλληλα όμως, η καλοκουρδισμένη στρατιωτική μηχανή της Ελλάδας έμπαινε με ταχείς ρυθμούς σε κατάσταση ύψιστης πολεμικής ετοιμότητας.

Πρωτοσέλιδο της ελλαδικής εφημερίδας «Εθνος» (16/08/1940 - εσπέρα Παρασκευής, 4 μ.μ.)

Ταυτόχρονα, στην Κύπρο το κλίμα ήταν εντελώς διαφορετικό. Το νησί, ως μέλος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, είχε εισέλθει στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο από τον Σεπτέμβριο του 1939. Επομένως, η Ιταλία -ως σύμμαχος της χιτλερικής Γερμανίας- ήταν εν δυνάμει εχθρός των Κυπρίων. Εξάλλου, αυτό σύντομα επιβεβαιώθηκε με τον εμφανικότερο τρόπο, όταν στις 22/09/1940 ιταλικά αεροσκάφη βομβάρδισαν το Νησί της Αφροδίτης.

Συνοψίζοντας τις κυπριακές αντιδράσεις για τη βύθιση της «Έλλης», προκύπτει ότι οι εφημερίδες της Κύπρου κατονομάζουν ευθέως την Ιταλία του Μουσολίνι ως τον αυτουργό της δολοφονικής επίθεσης εναντίον του ελληνικού καταδρομικού (ευδρόμου) και των προσκυνητών στην Τήνο. Παράλληλα, ξεκινάει μια παγκύπρια ερανική εκστρατεία υπέρ ενίσχυσης του ελληνικού πολεμικού ναυτικού, με σύνθημα: «**Εμπρός διά μίαν νέαν ισχυροτέραν "Έλλην"**». Για πολλοστή φορά, οι Έλληνες της Κύπρου αυθόρμητα, χωρίς πολιτική οργάνωση ή κάποιας άλλης μορφής συντεταγμένη καθοδήγηση, προσφέρουν χιλιάδες λίρες υπέρ του Εθνικού

Κέντρου αποδεικνύοντας τη μαζικότητα και τη διαχρονικότητα του ενωτικού κινήματος.

ΕΜΠΡΟΣ ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΝΕΑΝ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑΝ 'ΕΛΛΗΝ'

Τὸν ἄνιμον τορπιλλισμόν τοῦ Ἑλληνικοῦ καταδρομικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπρόσβαλε τὴν παύσαντων ἀγανάκτησιν, ἡ «ολοσύνη» εἰς τὸ σύνθημα : «ΕΜΠΡΟΣ ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΝΕΑΝ ΕΛΛΗΝ» καὶ εἰς κάθε γωνίαν τῆς γῆς, δπου κατοικοῦν Ἕλληνες ὀργανοῦνται πρὸς τὸν σκοπὸν τοιοῦτον ἔρανοι. Ἡδὴ ἡ Συνομοσπονδία τῶν Ἑργαζομένων τῆς Ἑλλάδος εἰσέφερε ἐν τοῦ ταμείου τῆς 2 ἑκατομμύρια δραχμῶν ὡς πρῶτην δόσιν, ἐπὶ τῇ δὲ ὅλοι οἱ ἔργαται τῆς Ἑλλάδος θὰ προσφέρωσι ἐν ἡμερομηνίᾳ τῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Κύπρου δὲν ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ μείνουν ἔξω πρὸς τὴν κίνησιν ταύτην, ἰσως μάλιστα νὰ προηγήθησαν χρονολογικῶς, ἀφοῦ ὀλίγας μόλις ὥρας μετὰ τὸ ἱστορικὸν αἶσχος, τὸ «Τράστ» ἐδήλωσαν δι' ὅτι εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ ἐν Κύπρῳ Βασιλικοῦ Προξενίου τῆς Ἑλλάδος ὡς πρῶτην δόσιν Δ. 30. Τὸ σύνθημα τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου ἔσται :

«Εμπρός διὰ μίαν νέαν καὶ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑΝ «ΕΛΛΗΝ».

Ἡδὴ ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀναγγεῖλαι χθές.

Ἀνώνυμος εἰσέφερε	Λ. 50.0.0
Γεώργιος Στεφανίδης (χρυσόχοδος, ἐκ Λευκωσίας)	> 2.0.0
Γεώργιος Ἀγγελίδης (ἐργολάβος, ἐκ Διόριος)	> 1.0.0
Ἀντώνιος Μ. Σοῦτσος (ὁδηγὸς ταξί, ἐκ Λευκωσίας)	> 0.5.0
Χ. Χ' Κωνσταντίνου, ἐκ Λεμεσοῦ	> 0.5.0

Ἐπίσης μέσον τοῦ «Ν. Κυπρ. Φύλακος» εἰσέφερον :

Νικόλαος Γ. Μιτίδης, ἐκ Κάρμι	Λ. 0. 5.0
Γεώργιος Κώστα Σαμουήλ	> 0. 5.0

Α. Κουτσουλλίδης, ἐκ Λευκονοίκου, τρεῖς μετοχάς Ἐθνικοῦ Δανείου τῆς Ἑλλάδος Δρχ. 300.

Μιχ. Ε. Πισσαρίδης, Λεμεσός (εἰς μνήμην Μυριάδης Καραγεωργιάδου ἐκ Λευκάρων)	Λ. 0.10.0
Ἀχιλλεύς Χ' Σάββα Λαπηθιώτης (ἐκ Λάρνακος)	> 1. 0.0

Ἐν τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας συνεκτινέψαμεν, εἰς δὲ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, καὶ τὰ μικρότερα ἀκόμη, ἤρχισαν νὰ ὀργανοῦνται παρόμοιοι ἔρανοι.

Εἰς Ἀσσίαν ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ τὸ θεωρήσῃ ζήτημα τιμῆς μὰς ἐδήλωσεν - νὰ συλλέξῃ πλέον τῶν Δ. 30. Ἐπίσης πρόσκαιρα ἐκ Παλαικτόθρου μὰς ἐδήλωσαν σχετικὰς πληροφορίας, κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνοντι εἰσφοραὶ εἰς εἶδος, δεδομένου δι' ὅτι μερικοὶ δὲν δύνανται νὰ διαθέσωσι μετρητὰ χρήματα.

Ἄλλοι μὰς ἀνγγεῖλαν δι' ὅτι κοιμηθῶν δύο φορές νηστικὸι διὰ τὰ προσφέρωσι τὸν ὀβολόν των.

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐτὰς οὐδεμία ἀμφιβολία ὁ πάρχης δι' ὅτι δοθῇ συντόμως ἡ ἀπάντησις εἰς τοὺς εἰδικοὺς πειραιὰς τοῦ Αἰγαίου καὶ δι' ἡ Κύπρος θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ναυπήγησιν νέας ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑΣ «ΕΛΛΗΣ».

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ «Τράστ» ἐξέλεξε χθὲς τὴν κατωτέρω Ἐπιτροπὴν, ἥτις θὰ ἀναλάβῃ τὴν διεξαγωγὴν Παγκυπρίᾳ ἐράνου ὡπὲρ τῆς ἐνίσχύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, δεχομένη οἰανδήποτε εἰσφορὰν ἐναντι διπλοτύπου ἀποδείξεως.

Ματθαῖος Παπαπέτρου, ἰατρός, Τηλεφ. 147.
Εὐέλθων Χριστοδουλίδης, Δικηγόρος, Τηλεφ. 195.
Ἀθῶς Πατίκης, Καρνοβιομήχανος, Τηλεφ. 219.
Λεωνίδας Σταυράκης, Ἐμπορος, Τηλεφ. 713.
Γεώργιος Χαπίρης, Ἐμπορος, Τηλεφ. 467.
Χρ. Χριστοδουλίδης, Ἱδιώτ, Ὑπάλληλος, Τηλεφ. 81.
Κ. Θεμιστοκλέους, Χημικός, Τηλεφ. 519.

ΟΜΙΛΕΙ Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΛΑΡΝΑΚΟΣ

«Ἐντιμον Κύριον Προξένον τῆς Ἑλλάδος,

ΛΕΥΚΩΣΙΑΝ.

Ἐντιμε Κύριε,

Χθὲς εἶχα τὴν τιμὴν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Γραφεῖον Ὑμῶν ἵνα καταθέσω εἰσφοράς δύο φίλων μου καὶ ἰδικήν μου ἐκ 1 λ. ὡπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Σήμερον ἐμβάσα εἰς τὰ γράφειά τοῦ ἀγαπητοῦ «Νέου Κυπριακοῦ Φύλακος» εἰσφορὰν ἄλλου φίλου μου ἐκ 1 λ. ὡπὲρ τοῦ ἰδίου ἱεροῦ σκοποῦ.

Ἡ καρδία τῶν νέων τῆς Λάρνακος δὲν εἰμὶνεν ἀσυκίνητος, ἡ δὲ ψυχὴ τῶν συνετρίβη σὲ ἀπροσδόκητο ἀκουσμα τοῦ τορπιλλισμοῦ τοῦ καταδρομικοῦ «Ἑλλη» ὡπὸ ἐχθρικοῦ θαλασσοῦ τέρματος.

Ἡ ἀγάπη μας, ὁ σεβασμὸς μας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας πρὸς τὴν Ἑλλάδα μὰς ἐνεφύχισαν καὶ ψυχραῖμα τὰρα σκεπτόμεθα πῶς νὰ συνεισφέρωμεν ὡπὲρ τῆς ἐνίσχύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ νὰ ἴδωμεν σύντομα μίαν νέαν «Ἑλλην» καὶ ὡτὸ πῶς ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι σεβαστὴ εἰς τοὺς φίλους τῆς καὶ φοβερὰ εἰς τοὺς ἐχθρούς της.

Παρακαλῶ Ἐντιμε Κύριε Πρόξενε, νὰ διαβιβάζετε πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλεῖα τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸν Ἀρχηγόν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λοσθ κ. Ι. Μεταξάν τὴν βαθυτάτην θλίψιν τῶν νέων τῆς Λάρνακος διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτὴν καὶ εἰμεθα πρόθυμοι νὰ προσφέρωμεν τὸν ὀβολόν μας ἐκ τοῦ πενιχροῦ μας βαλαντίου καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, νὰ θυσιάσωμεν καὶ οἰκογενειακά μας κεφάλια ὡπὲρ ἐνίσχύσεως τοῦ Πολεμικοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἐν Λάρνακι, τῇ 17/8/40.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ
ΔΗΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Παρενθετικά, σημειώνεται ότι από το 1931 είχε επιβληθεί στο νησί μια σκληρή δικτατορία που είναι γνωστή με το όνομα «Παλμεροκρατία». Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οι Βρετανοί αποικιοκράτες αποσκοπούσαν στο να καταπνίξουν το εθνικό αίσθημα των ελληνοκυπρίων και να αποσβέσουν τη θερμή επιθυμία τους για Ένωση με την Ελλάδα. Όμως, ο ιθύνων νους της εν λόγω στυγνής και ανελεύθερης διακυβέρνησης, ο κυβερνήτης Πάλμερ -ευρισκόμενος ήδη στην Αγγλία- αποτελούσε οριστικώς και αμετακλήτως παρελθόν για την Κύπρο, ενώ η Βρετανία αναζητούσε ασμένως συμμάχους εναντίον του Χίτλερ. [1,3]

Έτσι, οι προαναφερθείσες αμεσότατες αντιδράσεις παρουσιάζονται εύγλωττα στην καθημερινή εφημερίδα της Λευκωσίας «Νέος Κυπριακός Φύλαξ». Ο πρωτοσέλιδος τίτλος του φύλλου της 16^{ης} Αυγούστου 1940 ήταν: «Άνανδρος τορπιλλισμός του ελληνικού ευδρόμου “Έλλη” **υπό “αγνώστου” υποβρυχίου** παρά την νήσον Τήνον. Ο ελληνικός τύπος απαντά με αξιοπρέπεια και θάρρος εις τας συνεχιζόμενας ιταλικάς προκλήσεις κατά της Ελλάδος. Σύσκεψις του πρωθυπουργού Μεταξά μετά του Βασιλέως». Στο ίδιο πρωτοσέλιδο, μια άλλη εσωτερική είδηση έχει τίτλο: «Το σωματείο “Τραστ” εισέφερε τριάκοντα λίρας υπέρ του ελληνικού στόλου». Ήταν η πρώτη (ακαριαία) αντίδραση του σωματείου της Λευκωσίας, την ίδια μέρα με τον τορπιλισμό της «Έλλης». Στην ίδια είδηση η εφημερίδα συμπληρώνει: «Ο “Νέος Κυπριακός Φύλαξ” θα διαβιβάζη ευχαρίστως προς το Βασιλικόν Προξενείον της Ελλάδος πάσαν τυχόν εισφοράν γινομένην μέσω αυτού, υπέρ του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού». [1]

von Krasnowski, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580,

Την επόμενη ημέρα (17/08/1940), στην ίδια εφημερίδα ο Βίας Ι. Μαρκίδης έγραφε στο κύριο άρθρο: «Την στιγμήν καθ' ην δεκάδες χιλιάδων πιστών εξέπεμπον δεήσεις προς την Μεγαλόχαρην και η "Έλλη" με πλήρη εορτάσιμον σημαιοστολισμόν προσέδιδε εθνικόν χαρακτήρα εις την μεγάλην θρησκευτικήν εορτήν, το **"άγνωστον"**, αλλά πάντως μισαρόν υποβρύχιον προεκάλει την τραγωδίαν επιτιθέμενον κατά ηγκυροβολημένου ουδετέρου σκάφους και κατά γυναικοπαίδων επί της προκυμαίας της Νήσου! [...] Δεν πρόκειται ενταύθα να ριψοκινδυνεύσωμεν συμπεράσματα, κατά πόσον δηλ. ευρισκόμεθα ενώπιον πολεμικής ενεργείας ή όχι. Τούτο θα αποκαλυφθή εντός των ολίγων προσεχών ημερών, όπως επίσης θα καταστή φανερόν πού οδηγεί η απροκάλυπτος πολεμική του ιταλικού τύπου και των ιταλικών ραδιοφώνων κατά της Ελλάδος σχετικώς με το ανύπαρκτον ζήτημα της Τσαμουργιάς, και "τα δεινά των Αλβανών, των ζώντων υπό τον ελληνικόν ζυγόν". Εν τούτοις δεν διστάζομεν να εκφράσωμεν την ικανοποίησίν μας διά τον συγκρατημένον τρόπον, με τον οποίον εχειρίσθη το όλον ζήτημα η κυβέρνησις Μεταξά και να εκφράσωμεν με υπερηφάνειαν την πεποίθησίν μας, ότι, εάν η Ελλάς υποστή επίθεσιν, δεν θα υποκύψη τόσον ευκόλως, όσον ίσως πιστεύουν οι ολίγοι εχθροί της. Οι Έλληνες, εις οιονδήποτε σημείον του κόσμου και εάν ευρίσκωνται, θα το θεωρήσουν υψίστην τιμήν των, εάν δυνηθώσι να

προσφέρωσι το αίμα των. Το έπραξαν πάντοτε εις παρελθόν και δεν θα διστάσουν να το πράξουν και τώρα, εάν απειληθή έστω και μία σπιθαμή ελληνικού εδάφους».
[1]

Οι έρανοι για τη «νέα Έλλη» συνεχίστηκαν στην Κύπρο για αρκετές βδομάδες, και όπως συνέβη πολλές φορές στην ιστορία του κυπριακού ενωτικού κινήματος περιελάμβαναν και «τον οβολόν της χήρας αλλά και το τάλαντον των πλουσίων». Μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου του 1940 οι έρανοι υπολογίζεται ότι ανήλθαν σε 5.000 λίρες. Ήταν ουσιαστικά, το προοίμιο για τον παγκύπριο ερανικό συναγερμό υπέρ της Ελλάδας που ακολούθησε την 28^η Οκτωβρίου 1940, αλλά και η επιβεβαίωση της πανηγυρικής συστράτευσης των Ελλήνων της Κύπρου στον αγώνα εναντίον του φασισμού.

Σε κάθε περίπτωση, το πολεμικό κινητήριο γρανάζι της Ελληνικής Ιστορίας είχε αρχίσει πάλι (**δυστυχώς!**) να στρέφεται. Σε λίγους μήνες η Μούσα Κλειώ θα εκαλείτο να καταγράψει πυρετωδώς μια νέα εποποιία... στης Πίνδου τις βουνοκορφές, στο Ρούπελ, στη Μεσόγειο... Ανυπόμονα περίμεναν να λάβουν τη θέση τους κατά τη συνδιαμόρφωση του εθνικού πεπρωμένου η Κορυτσά, το Αργυρόκαστρο, οι Άγιοι Σαράντα, το «731», ο Γοργοπόταμος, ο «Αδρίας», ο «Κατσώνης», η «Βασίλισσα Όλγα»...

Σε αυτήν την τιτανομαχία εναντίον των δυνάμεων του Άξονα ο Έλληνας στρατιώτης -για άλλη μια φορά- δεν θα ήταν μόνος. Το ένοιωθε. Σε όλο το Μέτωπο του Πολέμου επρόκειτο να έχει το ίδιο υπέρλογο βίωμα, το ίδιο όραμα... θα «έβλεπε τις νύχτες μια γυναικεία μορφή να προβαδίζει, ψηλόλιγνη, α λαφροπερπάτητη, με την καλύπτρα της αναριγμένη απ' το κεφάλι στους ώμους. Την αναγνώριζε, την ήξερε από πάντα, του την είχανε τραγουδήσει σαν είτανε μωρό κι ονειρευότανε στην κούνια. Είταν η Μάννα η μεγαλόψυχη στον πόνο και στη δόξα, η λαβωμένη της Τήνου, η Υπέρμαχος Στρατηγός». [2]

Αφίσα της εποχής [4]

Πηγές:

1. parapolyviou.com/category/ψηφίδες-ιστορίας
2. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΑ 1940 - 1941», Άγγελος Τερζάκης, κεφ. δ («Τα ματωμένα χιόνια»)
3. imconstantias.org.cy (άρθρο: «Η Παλμεροκρατία», του Βαλάντη Αθανασίου, Ιστορικού)
4. Αφίσες και πρωτοσέλιδα της εποχής (προσωπικό αρχείο)